

CIHAT ÇETINKAYA
info@ustadim.com

Özellikle Eski Yunan'da bir yaşam tarzı olarak Aristokratların ve Burjuvazinin eğlenmek maksadı ile insanlar arasında muhtelif müsabakalar düzenlenmesi ve yarışmalar yapması sporun ilk ortaya çıkış hareketleridir. Roma İmparatorluğu döneminde halkın eğlenmesi için yapılan spor karşılaşmalarının çok daha vahşi bir hal aldığı ve çoğu kere kazananların kölelikten kurtulmaları veya hayatlarının bağışlanması ya da kıymetli hediyelerle ödüllendirilmeleri birer başlangıç noktasıdır.

Modern dünyada ülkelerdeki faal sporcu sayıları ile dünyada bilinen sporlara ilişkin federasyon adı altındaki organizasyonların çokluğu kalkınmışlık ve büyüme konusunda son derece önemli bir ölçü olarak kabul edilmeye başlanmıştır. Ülkelerin kalkınmışlık ve refah seviyelerine bakılırken sadece okur – yazar oranı ya da fert başına elektrik tüketimi veya kullanılan bilgisayar sayısı gibi temel bazı göstergelerin yanında ülke halkının spora olan ilgisi veya faal sporcu sayısı da önemli göstergelere olarak kabul edilmektedir.

Dünyanın hemen hemen bütün ülkelerinde ciddi bir yer tutmaya başlayan spor faaliyetleri ve organizasyonları bazı ülkelerde, ülkenin tarım sektörü, turizm sektörü, sanayi sektörü veya hizmet sektörü kadar zaman zaman bunlardan daha büyük bir yere ve ekonomik bir büyüklüğe ulaşabilmektedir. "SPOR ENDÜSTRİSİ" diyebileceğimiz bu sanayi dalı savaşın olmadığı, barışın ve kardeşliğin hüküm sürdüğü bu dünyada toplumlar arasındaki yakınlaşmanın, rekabetin ve dostluğun en önemli araçlarından biri olarak önemli bir yer işgal etmeye başlamıştır. Bugün Güney Amerika'dan yola çıkan binlerce futbolcu Kıta Avrupası'nda veya dünyanın pek çok ülkesinde zevkle seyredilmektedir. Aynı şekilde Kıta Avrupası'nda yetişen binlerce basketbolcu, voleybolcu dünyanın hemen hemen bütün ülkelerinde profesyonelce spor yapmaktadır. Afrika'nın dünya haritasında yeri bile zor gösterilecek birçok ülkesinden çıkan, başta atletler olmak üzere yetişmiş pek çok sporcu uluslararası arenada başarıyla ülkelerini temsil etmekte ya da profesyonelce yaşamlarını sürdürmektedirler.

Spor endüstrisi siyasal, sosyal ve toplumsal hayatın en önemli unsurlarından biri olarak milletlerin yaşamlarında yerini al-

SPOR EKONOMİSİ VE AMATÖR SPORLARA BAKIŞ

İlk çağlardan günümüze toplumların yaşamlarında sporun yeri alabildiğine gelişmiş ve ülkeler arasında diyalog kurulmasının en önemli araçlarından birisi haline gelmiştir.

Tarihin ilk çağlarında insanın yaşamını devam ettirebilmesi adına doğa ile mücadelesi hiç şüphesiz spor olarak görülmez. İnsanoğlunun hayatta kalabilmek adına dayanıklı bir yapıya kavuşması, hızlı davranması, gerek av araçlarının gerekse tarım araç ve gereçlerinin icadı ve kullanılmasının başlangıçta spor faaliyetleri olarak görülmesi mümkün değildir. Aynı şekilde soğuk kış şartlarında insanların seyahatlerinin kızaklarla yapılmasının ya da kayak kullanılmasının spor olduğunu iddia etmek çok gerçekçi olmayacaktır.

Yüzyıllar boyunca gelişen toplumlar arası ilişkiler ve insanları gerek birbirleri ile gerekse doğa ile yaptıkları mücadele başlangıçta olmasa bile daha sonraları insanlar için eğlenme ve vakit geçirme gerçekleri olarak kabul görmüştür.

Sporun toplum hayatında ve devletlerin yaşamlarında etkinliği ve önemi 20. yüzyılda çok daha fazlasıyla öne çıkmıştır. Ülkeler arasında diyalogun, yakınlaşmanın ve rekabetin ortaya konmasında ulusal veya uluslararası spor müsabakalarının düzenlenmesi ve yapılması son derece önemli bir hale gelmiştir. Dünyanın en eski ve ciddi spor organizasyonlarından birisi olarak kabul edilen ve dünya ülkelerinin çok büyük bir oranda katıldığı olimpiyat organizasyonları dışında daha birçok organizasyon yüzyılımıza damgasını vurmuş gözükmektedir. İçinde bulunduğumuz yüzyılda spor faaliyetleri ve spor organizasyonları ülkelerin ticaret, sosyal ve siyasal ilişkilerinden çok daha önemli ölçülere ve yere sahip bulunmak-

SPORUN TOPLUM HAYATINDA VE DEVLETLERİN YAŞAMLARINDA ETKİNLİĞİ VE ÖNEMİ 20. YÜZYILDA ÇOK DAHA FAZLASIYLA ÖNE ÇIKMIŞTIR. ÜLKELER ARASINDA DİYALOGUN, YAKINLAŞMANIN VE REKABETİN ORTAYA KONMASINDA ULUSAL VEYA ULUSLARARASI SPOR MÜSABAKALARININ DÜZENLENMESİ VE YAPILMASI SON DERECE ÖNEMLİ BİR HALE GELMİŞTİR.

mıştır. İnşa edilen dev stadyumlar, spor salonları, yüzme havuzları, velodromlar sadece mimari içerikli yapılar olmayıp aynı zamanda tüm insanların ve kitlelerin bir araya geldiği dev tesislerdir. Bu endüstrinin sadece inşaat sektörü ile ya da ulaşım sektörü ile ilişkili olduğunu söylemek son derece yakın ve eksik bir yaklaşım olacaktır. Spor araç ve gereçlerinin üretiminde ve geliştirilmesinde sanayi üretiminin yanı sıra tekstil sektöründe fevkalade önemli bir yeri oluşmuştur. Keza ülkelerin turizm gelirleri içerisinde spor müsabakalarının ve organizasyonlarının fevkalade büyük yer işgal ettiğini görmekteyiz. Spor faaliyetlerinin milli gelir içerisinde tuttuğu yer ve önemi konusunda gelişmiş ülkelerde son derece önemli incelemeler ve tahliller yapılmaktadır. Bazı ülkelerde ulusal başarılar elde etmiş sporcuların toplum açısından çok daha farklı ve önemli bir yere konduğunu görmekteyiz. Aynı şekilde ülkemizde de Avrupa şampiyonalarında, dünya şampiyonalarında ya da olimpiyat şampiyonalarında başarılı olmuş, gerek ferdi düzeyde gerekse takım düzeyinde ödüllendirmelerin olduğu malumdur.

Sporun toplumlara olan pozitif katkılarının yanı sıra ekonomik ve siyasal gücün önemli göstergelerinden biri haline gelmesi dünya milletler topluluğunun tüm spor dallarına ve spora bakışını zenginleştirmiş, bunun sonucu olarak da tüm ülkelerde halkın kitle sporlarına veya ferdi sporlara yönelmesi devlet eli ile desteklenir hale gelmiştir. Hangi spor branşında olursa olsun spor faaliyetlerinin başlangıcında amatör ruh ve girişim birinci derecede öneme haizdir. Sadece fiziki yapı ve olanaklar spor yapmak için kafi gelmemektedir. Çocukluktan itibaren fertlerin, ailelerin spora bakışı, ilgi ve alaka düzeyi ile katlanılan fedakarlıklar ve özveri amatör sporların temelini teşkil etmektedir. Bu noktada devleti yönetenlerin birincil görevlerinden birisi de toplumun kitlesel veya ferdi sporlar anlamında spora değinmesini temin etmektir. Ülkemizde özellikle gençlerimizin spora yönelmeleri, ailelerin gelir seviyelerine ve maddi olanaklara göre şekillenmekte, çoğu zaman pek çok genç yeteneklerinin ölçüsünde yeteri kadar spor yapma-

mamaktadır. Bunun yanı sıra amatör spor kulüplerine devlet imkanlarının ve olanaklarının yeteri kadar tahsis edilememesi sporun ana unsuru olan rekabet etme ve yarışma ruhunu yeteri kadar genç nesillere vermeyi engellemektedir. Ülkemizde spor yöneticiliği konusunda üniversitemizde eğitim verilmesine rağmen devletin amatör sporlara bakışındaki yetersizliğin sonucu olarak birçok gencimizin ulusal veya uluslararası platformlarda ülkemizi temsil etmesi en basit anlamda engellenmiş olmaktadır. Bütün bunlara ilave olarak, sporcu olmakla iş ve

Çocukluktan itibaren fertlerin, ailelerin spora bakışı, ilgi ve alaka düzeyi ile katlanılan fedakarlıklar ve özveri amatör sporların temelini teşkil etmektedir. Bu noktada devleti yönetenlerin birincil görevlerinden birisi de toplumun kitlesel veya ferdi sporlar anlamında spora değinmesini temin etmektir.

meslek sahibi olmak arasında tercih yapmak zorunda bırakılan birçok yetenekli ve başarılı sporcumuz maalesef içinde bulunulan ekonomik ve sosyal nedenlerle sporu bırakmaktadır. 2010 yılında Türkiye'de düzenlenen Dünya Basketbol Şampiyonası'nda Türkiye, ABD'nin ardından dünya ikincisi olmuştur. Bir ülkenin tanıtımı ve reklamı açısından bundan daha güzel ve etkili bir yolun bulunması ve kitlelere ulaşılması çok zordur. ABD gibi dünyanın en önemli ve güçlü ekonomisine sahip bir ülkenin ardından kürsüye çıkan Türk Milli Takımının oyuncularını gelecek kuşaklara da önderlik etme adına başta ABD olmak üzere dünyanın muhtelif ülkelerinde spor yapmaktadırlar. Keza Dünya Futbol Şampiyonasında Türk Milli Takımının üçüncü olmasının ardından birçok sporcumuzun dünya futbol piyasasında çıktığı kürsü izlemeye değer. Ülkelerin gelişmişlik ve kalkınmışlık derecelerine paralel olarak spor faali-

yetlerinin de etkinlik derecesine göre sıralandığını görmekteyiz. Bugün Türkiye dünyanın 17. büyük ekonomik gücüne sahiptir. Yaşadığımız coğrafyadaki jeopolitik yerin önemine paralel olarak spor etkinliklerinin de gelişimini beklemek haksızlık olmayacaktır.

Kalkınma tek ayaklı bir kavram değildir. Ekonomik kalkınmanın siyasal, sosyal, kültürel içerik taşıması son derece önemlidir. Bu nedenle ülkelerin gelişmişlik çizgileri ile spor etkinlikleri arasında doğru orantı vardır. Bu nedenle siyasal iktidarla-

Başkent Gençlik Spor Kulübü

rın ekonomik, sosyal ya da kültürel amaçlar içeren tüm plan ve programlarının paralelinde özellikle spora, sporculara ve spor kulüplerine, dolayısıyla spor endüstrisine bakış açısı son derece önemlidir. Ülkemiz nüfusunun yetmiş milyon üzerinde olduğu ve tüm sporların kaynağının amatör ruh ve yaklaşım olduğu gerçeğini göz önünde bulundurarak amatör sporların, spor kulüplerinin, sporcuların ve yöneticilerinin desteklediği hukuki ve sosyal alt yapıların devlet tarafından kurulması ve yaşatılması siyasal ve sosyal bir sorumluluktur. Sporun toplumsal ahlakın ve ruhun gelişimine sağlayacağı faydanın normal bir eğitimden daha az olmayacağı gerçeğini görmemiz gerekir. Ülkemizde devlet sahip olduğu genç ve dinamik nüfusuna daha fazla spor yapma imkânı veren politikaları hayata geçirdiği takdirde yetenekli Türk gençlerinin çok daha başarılı sonuçlar alacağına inanıyorum.